

مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی و میزان همخوانی آن‌ها با معیارهای نمایه‌سازی پایگاه استنادی اسکوپوس

طیبه شه‌میرزادی

استادیار مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تهران، ایران
پست الکترونیک: t.shahmirzadi@areeo.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۲/۱۸

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۰۶/۳۱

چکیده

هدف: هدف از انجام این پژوهش شناسایی میزان همخوانی مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی با معیارهای نمایه‌سازی پایگاه استنادی اسکوپوس است. بنابراین، ابتدا فرایند گزینش مجلات در پایگاه استنادی اسکوپوس مورد بررسی قرار گرفت. سپس این مجلات بر اساس معیارهای به‌دست‌آمده اعتبارسنجی شدند تا نقاط قوت و ضعف مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی برای نمایه شدن در این پایگاه مشخص شود.

روش‌شناسی پژوهش: پژوهش حاضر از نوع توصیفی - کاربردی است که با استفاده از روش علم‌سنجی انجام شده است. ابزار گردآوری داده‌ها سیاهه واریاسی است که بر اساس معیارهای ساختاری مورد انتظار نمایه‌نامه بین‌المللی اسکوپوس تنظیم شده است.

یافته‌ها: معیارهای اصلی استانداردسازی مجله‌ها برای نمایه‌سازی در پایگاه استنادی اسکوپوس بر اساس ۵ معیار اصلی (سیاست مجله، محتوا، رتبه علمی، نظم و دسترسی برخط) انجام شده است. مشکلات اساسی مجله‌ها به ترتیب شامل نداشتن خط‌مشی مدون، خط‌مشی اخلاق نشر، تنوع جغرافیایی در بین اعضای هیئت تحریریه، فرایند داوری و نوع هم‌ترازخوانی، رعایت نکردن انتشار به موقع، چکیده و فهرست منابع و کلیدواژه به انگلیسی، و تعداد استناد به مقاله‌ها است. از جمله نقاط قوت آن‌ها داشتن وب‌گاه انگلیسی، دسترسی رایگان به متن کامل مقاله‌ها، داشتن شماره استاندارد بین‌المللی و همخوانی با اهداف و حوزه موضوعی را می‌توان نام برد.

نتیجه‌گیری: به‌طور کلی مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی با معیارهای نمایه‌سازی پایگاه اسکوپوس همخوانی مطلوبی ندارند. با مشخص شدن نقاط قوت و ضعف مجله‌ها، راهکارهایی برای سردبیران و مسئولین ارائه شده است تا بتوانند انتشار مجله‌های خود را به معیارهای پایگاه استنادی اسکوپوس نزدیک کرده و در سطح بین‌المللی امکان حضور بیابند.

کلیدواژه‌ها: پایگاه استنادی اسکوپوس، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، مجله‌های علمی - پژوهشی، معیارهای نمایه‌سازی.

مقدمه

میزان نمایه شدن تولیدات علمی در پایگاه‌های استنادی (از جمله اسکوپوس و وب آو ساینس) از ملاک‌های مهم رتبه‌بندی دانشگاه‌هاست و نشر تولیدات علمی در این پایگاه‌ها، رؤیت‌پذیری و استناد به آن‌ها را افزایش می‌دهد. بدیهی است که افزایش آمار استناد به تولیدات علمی، با گستره انتشار آن‌ها ارتباط مستقیمی دارد. تولیدات علمی معتبر و با ارزش علمی بالا، اگر در گستره‌ای وسیع انتشار نیابند رؤیت‌پذیری آن‌ها کم و در نتیجه استناد کمی می‌گیرند. به همین دلیل در چرخه تولید علم تأثیر اندکی خواهند داشت. هر چه تولیدات علمی در پایگاه‌های معتبر اطلاعاتی بیشتری سازمان‌دهی شده و قابل‌بازرسی شوند، به همان میزان احتمال دیده شدن و استناد به آن‌ها نیز افزایش می‌یابد (شاه‌داغی و شکفته، ۱۳۸۸).

نشریات ادواری از جمله مهم‌ترین منابع علمی هستند که جدیدترین اطلاعات و نتایج تحقیقات در حوزه‌های مختلف علوم را برای پژوهشگران فراهم می‌آورند. امروزه تعداد نشریات ادواری، چه در قالب الکترونیکی و چه در شکل چاپی، در حال افزایش است. اما تحقیقات نشان داده است تعداد کمی از این مجلات در نمایه‌های پایگاه‌های استنادی بین‌المللی نمایه‌سازی می‌شوند. پایگاه‌های استنادی نقش به‌سزایی در تعیین اعتبار نشریات بر عهده‌دارند و ابزاری هستند که امکان بازبازی مقاله‌های منتشرشده بر اساس استنادهای دریافتی از سایر مقاله‌ها را فراهم می‌آورند. در این پژوهش، میزان همخوانی ساختار مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی با معیارهای نمایه‌سازی پایگاه استنادی اسکوپوس سنجش و ارزیابی شده است. این مجله‌ها بر اساس ۵ معیار اصلی پایگاه اسکوپوس (سیاست مجله، محتوا، رتبه علمی، نظم، و دسترسی برخط) ارزیابی شده‌اند. پیروی مجله‌های سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی از معیارهای پایگاه اسکوپوس و رعایت کامل این معیارها در انتشار، می‌تواند ورود و نمایه‌سازی را در این پایگاه تسهیل نماید.

مسئله پژوهش

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی یکی از بزرگ‌ترین سازمان‌های تحقیقاتی در حوزه کشاورزی در ایران است. این سازمان تاکنون ۳۳ مجله علمی - پژوهشی در زیرشاخه‌های مختلف کشاورزی در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ایران به ثبت رسانده است که در سامانه مدیریت نشریات علمی کشاورزی به آدرس <http://journals.areeo.ac.ir> قابل دسترسی است. با بررسی‌های اولیه این مجله‌ها مشخص شده که این سازمان از نظر نمایه شدن مجله‌ها در پایگاه‌های استنادی بین‌المللی در وضعیت مناسبی قرار ندارد. تنها ۲ مجله از ۳۳ مجله در پایگاه استنادی اسکوپوس و یک مجله در پایگاه استنادی وب آو ساینس نمایه می‌شوند. افزایش رؤیت‌پذیری مجله، افزایش احتمال دریافت استناد و کسب اعتبار در جامعه علمی، از جمله مزایای نمایه‌سازی مجله‌ها در پایگاه‌های استنادی بین‌المللی است. افزایش بازدید، ذخیره و چاپ مقالات نشریات، دسترسی به مخاطبان جهانی، امکان پیگیری وضعیت عملکردی نشریات و نظارت بر نشریات رقیب، از دیگر مزایای نمایه شدن مجله‌ها در پایگاه‌های استنادی است. برای اینکه مقالات مجله‌ها بتوانند در پایگاه‌های بین‌المللی نمایه شوند، ابتدا باید در این پایگاه‌ها ثبت شوند. هر پایگاه استنادی، برای ثبت مجله شرایط ویژه‌ای دارد که مجله‌ها برای نمایه شدن در آن‌ها باید برخی از استانداردهای انتشاراتی را در نشر مجله رعایت نمایند.

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، برای ارتقای سطح نشریات خود اقداماتی را در دست اجرا دارد. ایجاد سامانه مدیریت نشریات علمی کشاورزی برای ایجاد دسترسی یکپارچه به مجله‌ها، تدوین استانداردهای نشر مجله‌ها، ارزیابی دوره‌ای نشریات و پیگیری وضعیت انتشار و ثبت آن‌ها در پایگاه‌های استنادی بین‌المللی از جمله اقداماتی است که در مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی پیگیری می‌شود. با توجه به اهمیت ثبت نشریات علمی در

پایگاه‌های استنادی بین‌المللی، این مرکز ثبت نشریات در پایگاه بین‌المللی اسکوپوس را در دستور کار خود قرار داده است.

با انجام این پژوهش و مشخص شدن نقاط ضعف و قوت مجله‌ها، راهکارهایی برای ناشران، سردبیران و مسئولان سیاست‌گذاری ارائه می‌شود تا بتوانند با رعایت معیارهای موردنظر، در پایگاه استنادی بین‌المللی اسکوپوس نمایه شوند. با توجه به اینکه مجله‌های علمی پژوهشی یکی از خروجی‌های علمی مهم سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی است، با ثبت نشدن آن‌ها در پایگاه‌های استنادی بین‌المللی، دسترس‌پذیری و رؤیت‌پذیری و درنهایت تأثیر پژوهشی آن‌ها کم شده و فرصت‌های جذب مخاطب و همکاری با دیگر پژوهشگران از سراسر جهان از دست خواهد رفت. مسئله اصلی این پژوهش آن است که این مجله‌ها تا چه میزان استانداردهای لازم برای نمایه شدن در پایگاه‌های استنادی بین‌المللی را رعایت می‌کنند تا با پذیرش در نمایه‌های بین‌المللی، وضعیت سازمان در رتبه‌بندی جهانی را ارتقاء دهند. بنابراین، بررسی میزان همخوانی مجله‌های سازمان با هر یک از معیارهای نمایه‌سازی پایگاه‌های استنادی بین‌المللی و یافتن نقاط ضعف و قوت این مجله‌ها، به پژوهش و تفحص نیاز دارد. در این پژوهش میزان همخوانی ساختار مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی با معیارهای نمایه‌سازی پایگاه استنادی اسکوپوس بررسی و سنجش می‌شود تا فرصت مناسبی را برای نمایه شدن مجله‌های سازمان در این پایگاه فراهم آورد.

پرسش‌های پژوهش

۱. وضعیت همخوانی مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی با معیارهای نمایه‌سازی پایگاه استنادی اسکوپوس چگونه است؟

۲. وضعیت همخوانی مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی از نظر سیاست مجله در پایگاه استنادی اسکوپوس چگونه است؟

۳. وضعیت همخوانی مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی از نظر محتوای مجله در پایگاه استنادی اسکوپوس چگونه است؟

۴. وضعیت همخوانی مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی از نظر رتبه علمی مجله در پایگاه استنادی اسکوپوس چگونه است؟

۵. وضعیت همخوانی مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی از نظر نظم انتشار در پایگاه استنادی اسکوپوس چگونه است؟

۶. وضعیت همخوانی مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی از نظر دسترسی برخط در پایگاه استنادی اسکوپوس چگونه است؟

پیشینه پژوهش

در داخل و خارج از کشور پژوهش‌هایی در زمینه همخوانی انتشار نشریات با شیوه‌نامه‌های پایگاه‌های نمایه‌سازی بین‌المللی انجام شده است که در زیر به برخی از آن‌ها اشاره می‌شود:

ستوده، رزمجو و زارع (۱۳۸۸) در پژوهشی چگونگی معرفی مجله‌های علمی پژوهشی ایران در اینترنت بر اساس استانداردهای بین‌المللی را با تأکید بر ویژگی‌های مؤثر بر نمایانی مجله‌های علمی ارزیابی کرده‌اند. بررسی داده‌ها نشان داد، برخی از معیارها که در جلب اعتماد مخاطب نسبت به اعتبار مجله تأثیری ویژه دارند، به‌طور گسترده‌ای نادیده گرفته شده‌اند. نوروزی و عبدخدا (۱۳۹۰) در پژوهش خود نمایه‌سازی مجله‌های ایرانی در پایگاه‌های اطلاعاتی خارجی و راهکارهایی برای بهبود آن را بررسی کرده‌اند. نتایج نشان می‌دهد که انتشار یک مجله بدون رعایت استانداردهای انتشار مجله‌های علمی موجب خواهد شد تا آن مجله در پایگاه‌های اطلاعاتی خارجی

را بررسی کردند. به طور کلی، میزان رعایت شاخص های چهار قلمرو مورد ارزیابی مجله های انگلیسی زبان دانشگاه تهران برای پذیرش در پایگاه های بین المللی ۶۷ درصد بوده است.

پنا، والرو و سیسیلیا^۱ (۲۰۰۴) در پژوهش خود معیارهای انتخاب مجله در پایگاه های مدلاین و ایمپیس^۲ را با مجله های پزشکی اسپانیایی مقایسه کردند. نتایج نشانگر آن است که مشکلات ناشی از نشر، بیش از معیارهای کیفیت مجله ها بوده است. پژوهش رن و روسو^۳ (۲۰۰۴) درباره نقش مجله های علمی زبان انگلیسی چین در ارتباطات علمی نشان داد که میزان حضور مجله های علمی چین در فاصله سال های ۱۹۹۹-۱۹۹۲، در عرصه بین المللی در وضعیت نامطلوبی قرار داشته است اما رشد سالانه استناد به این مجله ها، نشان دهنده ی افزایش امید به آینده است. وانگ و همکاران^۴ (۲۰۰۷) در زمینه تجزیه و تحلیل کتاب شناختی مجله های علمی زبان انگلیسی در چین و بین المللی شدن آن ها پژوهشی انجام دادند. در این پژوهش آن ها به این نتیجه رسیدند که مقاله های این مجله ها رؤیت پذیری بین المللی اندکی داشته و باید کیفیت خود را افزایش دهند. تسکین^۵ و همکاران (۲۰۱۵) در پژوهشی، پایگاه استنادی اسکوپوس را از نظر رعایت معیار انتخاب مجله بررسی کردند و میزان اجرایی بودن این معیارها را سنجیدند. نتایج به دست آمده نشانگر آن است که ۳۰ درصد مجله های نمایه شده، معیارهای اصلی اسکوپوس را رعایت نکرده اند و ناشران و سردبیران برای افزایش کیفیت مجله ها باید بیشتر تلاش کنند. اسکوپوس باید معیارهای انتخاب را به شدت اعمال کند و مجله های نمایه شده را از این نظر کنترل نماید. دانکامب^۶ (۲۰۱۵) نمایه سازی مجله های محلی در پایگاه های بین المللی را سنجیده است. در این پژوهش معیارهای گزینش مجله ها (مانند نظم و تداوم انتشار، شیوه نامه اخلاقی و

نمایه سازی نشود. جلال زاده (۱۳۹۲) در پژوهشی معیارهای انتخاب مجله ها و مزایای نمایه سازی در ایمپیس و اسکوپوس را بررسی و معیارهای انتخاب مجله ها در این دو پایگاه داده را معرفی می کند. دمرچی لو (۱۳۹۵) نیز وضعیت مجله های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی را بر اساس شاخص های تحلیل استنادی پایگاه اسکوپوس و وب آو ساینس مقایسه کرده و نتیجه می گیرد که مجله های بررسی شده از نظر کمی و کیفی در وضعیت مطلوبی قرار ندارند. باقریان و خالقی (۱۳۹۵) در پژوهش خود، حضور شاخص های نمایه سازی مورد نظر پایگاه های اطلاعاتی و استنادی بین المللی در وبگاه نشریات انگلیسی حوزه علوم پزشکی ایران را بررسی کردند. یافته ها نشان داد در مقوله مشخصات نشر، شاخص های مربوط به شناسه دیجیتال، سال تأسیس نشریه، سیاست های مربوط به دسترسی آزاد به اطلاعات، مجوز حق انتشار و نشر، در کمتر از پنجاه درصد جامعه آماری وجود دارند. شاخص «سرقت علمی» نیز در بخش راهنمای نویسندگان در کمتر از نیمی از وبگاه های نشریات اعمال شده است و بخش «هیئت تحریریه» در کمتر از یک سوم وبگاه های جامعه آماری وجود دارد. صدقی و غفاری هسجین (۱۳۹۵) در پژوهش خود مطابقت مجله های انگلیسی زبان علوم پزشکی ایرانی با معیارهای عینی پذیرش مجله ها در پایگاه اطلاعاتی اسکوپوس را ارزیابی کردند. به طور کلی نتایج نشان داد که علی رغم رشد چشم گیر مجله های علمی در سال های مورد بررسی، از لحاظ همخوانی با معیارهای نمایه سازی در وضعیت نامطلوبی قرار دارند. شاهبداغی و همکاران (۱۳۹۶) در پژوهشی میزان همخوانی الزامات ساختاری مجله های علوم پزشکی ایران با معیارهای نمایه سازی اسکوپوس را بررسی کردند. نتیجه پژوهش حاکی از آن است که میزان پیروی مجله های علوم پزشکی کشور از معیارهای نمایه نامه اسکوپوس، در سطح مطلوبی قرار ندارد. صلح جو و نوروزی (۱۳۹۶) در پژوهشی وضعیت نمایه سازی مجله های انگلیسی زبان دانشگاه تهران در پایگاه های استنادی بین المللی

1. Peña, Valero & Sicilia

2. EMBASE

3. Ren & Rousseau

4. Wang & et. al

5. Taskin & et. al

6. Duncombe

از روش علم‌سنجی انجام شده است. ابزار گردآوری داده‌ها سیاهه واری است که بر اساس معیارهای ساختاری مورد انتظار نمایه‌نامه بین‌المللی اسکوپوس تنظیم شده است. ۳۳ عنوان از مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی جامعه پژوهش را شکل داده است. در این پژوهش سیاهه واری درباره معیارهای پذیرش مجله‌ها در پایگاه استنادی اسکوپوس تهیه شد. به این منظور، در پایگاه اسکوپوس درباره معیارهای انتخاب و فرایند داوری مجله‌ها جستجو شده است. در نهایت، همه مؤلفه‌های نمایه‌سازی فهرست و در سیاهه واری جامعی تنظیم و تکمیل شدند. سیاهه واری نهایی بر اساس ۵ معیار اصلی به شرح شکل ۱ (سیاست مجله، محتوا، رتبه علمی، نظم و دسترسی برخط) تنظیم شده است:

اطلاعات کتاب‌شناختی به زبان انگلیسی) برای تایید مجله‌ها در این پایگاه‌ها معرفی و دسته‌بندی شده است. بررسی پیشینه‌ها نشان می‌دهد که در سال‌های اخیر پژوهش‌های داخلی و خارجی متعددی در زمینه نمایه شدن مجله‌ها در پایگاه‌های استنادی و یا رعایت معیارها و استانداردها برای نمایه شدن در این پایگاه‌ها انجام شده است، اما تاکنون در زمینه میزان همخوانی مجله‌های علمی - پژوهشی کشاورزی و یا مجله‌های سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی در پایگاه اسکوپوس پژوهشی انجام نشده است.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نوع توصیفی - کاربردی است که با استفاده

دسترسی برخط	نظم انتشار	رتبه علمی مجله	محتوا مجله	سیاست مجله
<ul style="list-style-type: none"> نمایه شدن در پایگاه‌های کتابشناختی مهم DOI آدرس الکترونیکی وبگاه دسترسی رایگان به متن کامل مقالات وبگاه به زبان انگلیسی کیفیت صفحه اصلی وبگاه دسترسی به آرشیو مجله 	<ul style="list-style-type: none"> تاخیر و یا توقف در روند انتشار مجله تاخیر (تا ۴ شماره یا بیشتر) تاخیر (تا ۲ شماره یا بیشتر) تاخیر (یک شماره) انتشار به موقع 	<ul style="list-style-type: none"> تعداد استناد به مقالات در Scopus تعداد استناد به مقالات در Scholar اچ ایندکس مجله در پایگاه‌های استنادی استناد به مقالات در ۲ سال اخیر اعتبار علمی سردبیر (تعداد مقالات، تعداد استناد و اچ ایندکس) 	<ul style="list-style-type: none"> چکیده همخوانی با اهداف و حوزه موضوعی زبان مقالات کیفیت تصاویر و نمودارها 	<ul style="list-style-type: none"> خط مشی مدون خط مشی اخلاق در نشر توزیع جغرافیایی اعضای هیئت تحریریه توزیع جغرافیایی نویسندگان نوع هم‌ترازخوانی عنوان، چکیده و کلیدواژه مقاله به انگلیسی فهرست منابع به انگلیسی

شکل ۱. معیارهای نمایه‌سازی پایگاه استنادی اسکوپوس

شد. در نهایت، داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار اکسل تجزیه و تحلیل شدند.

سپس، با استفاده از سیاهه واری و به روش مشاهده مستقیم و با مراجعه به وبگاه مجله‌ها، مرور شماره‌ها و مقاله‌های آن‌ها و بررسی بخش‌های گوناگون وبگاه هر مجله، داده‌ها گردآوری

یافته‌های پژوهش

برای پاسخ به پرسش‌های پژوهش حاضر، فهرست مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی از سامانه مدیریت نشریات علمی کشاورزی تهیه شد. معیارهای انتخاب مجله‌ها در پایگاه اسکوپوس در ۵ مقوله کلی، شامل سیاست مجله، محتوای مجله، رتبه علمی مجله، نظم انتشارات و دسترسی برخط، دسته‌بندی شده‌اند که هر یک از

این دسته‌بندی‌ها به معیارها و زیرشاخه‌های دیگری تقسیم شده‌اند.

در جدول ۱ و در پاسخ به سوال اول پژوهش مبنی بر «وضعیت همخوانی مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی با معیارهای نمایه‌سازی پایگاه استنادی اسکوپوس»، وضعیت کلی همخوانی مجله‌های سازمان با معیارهای تعیین شده اسکوپوس ارائه شده است:

جدول ۱. وضعیت همخوانی مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان با معیارهای نمایه‌سازی پایگاه استنادی اسکوپوس

رعایت نشده		رعایت شده		معیارهای گزینش	ردیف
درصد	تعداد	درصد	تعداد		
۵۴/۵۵	۱۸	۴۵/۴۵	۱۵	خط‌مشی مدون	۱
۶۹/۷۰	۲۳	۳۰/۳۰	۱۰	ذکر پیروی از اصول و خط‌مشی‌های اخلاق در نشر	۲
۲۱/۲۱	۷	۷۸/۷۹	۲۶	وجود تنوع جغرافیایی در بین اعضای هیئت تحریریه	۳
۹۳/۹۳	۳۱	۶/۰۶	۲	وجود تنوع جغرافیایی در بین نویسندگان مقالات	۴
۸۴/۸۵	۲۸	۱۵/۱۵	۵	ذکر معیار فرایند داوری	۵
۸۴/۸۵	۲۸	۱۵/۱۵	۵	زبان مقاله به انگلیسی	۶
۳/۰۳	۱	۹۶/۹۷	۳۲	عنوان مقالات به زبان انگلیسی	۷
۶۶/۶۷	۲۲	۳۳/۳۳	۱۱	چکیده مقالات به زبان انگلیسی	۸
۵۴/۵۵	۱۸	۴۵/۴۵	۱۵	کلیدواژه‌های مقالات به زبان انگلیسی	۹
۶۶/۶۷	۲۲	۳۳/۳۳	۱۱	فهرست منابع مقالات به زبان انگلیسی	۱۰
۰	۰	۱۰۰	۳۳	ذکر شماره استاندارد بین‌المللی	۱۱
۰	۰	۱۰۰	۳۳	همخوانی با اهداف و حوزه موضوعی	۱۲
۹/۰۹	۳	۹۰/۹۱	۳۰	کیفیت تصاویر و نمودارها	۱۳
۵۷/۵۸	۱۹	۴۲/۴۲	۱۴	انتشار به موقع	۱۴
۳۰/۳۰	۱۰	۶۹/۷۰	۲۳	اختصاص شماره DOI به مقالات	۱۵
۰	۰	۱۰۰	۳۳	آدرس الکترونیکی وبگاه	۱۶
۹/۰۹	۳	۹۰/۹۱	۳۰	وبگاه به زبان انگلیسی	۱۷
۳/۰۳	۱	۹۶/۹۷	۳۲	دسترسی رایگان به متن کامل مقاله‌ها	۱۸
۶/۰۶	۲	۹۳/۹۴	۳۱	کیفیت صفحه اصلی وبگاه	۱۹
۵۱/۵۲	۱۷	۴۸/۴۸	۱۶	دسترسی به آرشیو مجله	۲۰
۴۲/۴۲	۱۴	۵۷/۵۸	۱۹	استناد به مقاله‌های مجله در اسکوپوس	۲۱

پژوهش رعایت شده‌اند. معیارهای «ذکر شماره استاندارد بین‌المللی» (معیار شماره ۱۱)، «همخوانی با اهداف و حوزه موضوعی» (معیار شماره ۱۲) و «آدرس الکترونیکی وبگاه»

همان‌طور که در جدول ۱ نشان داده شده است، از ۲۱ معیار اسکوپوس، ۱۱ معیار (معیارهای شماره ۳، ۷، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹ و ۲۱) بیش از ۵۰ درصد در جامعه

در پاسخ به دومین پرسش پژوهش در خصوص «وضعیت همخوانی مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی از نظر سیاست مجله در پایگاه استنادی اسکوپوس»، هر یک از شاخص‌های سیاست مجله ارائه شده است. این معیارها شامل خط‌مشی مدون، خط‌مشی اخلاق در نشر، توزیع جغرافیایی اعضای هیئت تحریریه، توزیع جغرافیایی نویسندگان، نوع هم‌تراز خوانی، عنوان، چکیده و کلیدواژه مقاله به انگلیسی و فهرست منابع به انگلیسی هستند که در جدول ۲ به تفکیک هر مجله نشان داده شده است:

(معیار شماره ۱۶) ۱۰۰ درصد در همه مجله‌ها رعایت شده است و این سه معیار از نظر رعایت در رتبه اول قرار دارند. ارائه «عنوان مقالات به زبان انگلیسی» (معیار شماره ۷) و «دسترسی رایگان به متن کامل مقاله‌ها» (معیار شماره ۱۸) در ۳۲ مجله (۹۶/۹۷ درصد) از ۳۳ مجله مورد بررسی رعایت شده و از این نظر به طور مشترک در رتبه دوم قرار گرفته‌اند. رتبه سوم رعایت استاندارد اسکوپوس به معیار شماره ۱۹ یعنی معیار «کیفیت صفحه اصلی وبگاه» تعلق دارد که در ۳۱ مجله (۹۳/۹۴ درصد) تحقق یافته است.

جدول ۲. وضعیت رعایت معیار سیاست مجله پایگاه استنادی اسکوپوس در مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان

ردیف	عناوین	فراوانی	درصد
۱	تاریخ آغاز نشر	۱۹	۵۷/۵۷
۲	ISSN	۳۳	۱۰۰
۳	خط‌مشی اخلاق در نشر	۱۰	۳۰/۳۰
۴	خط‌مشی مدون	۱۵	۴۵/۴۵
۵	توزیع جغرافیایی اعضای هیئت تحریریه	۲۶	۷۸/۷۸
۶	توزیع جغرافیایی نویسندگان	۲	۶/۰۶
-	داوری سردبیر	-	-
-	داوری باز	-	-
۷	نوع داوری	-	-
-	داوری یک‌سو کور	-	-
-	داوری دوسو کور	۵	۱۵/۱۵
-	نامشخص	۲۸	۸۴/۸۴
۸	فهرست منابع به انگلیسی	۱۱	۳۳/۳۳
۹	چکیده به زبان انگلیسی	۱۱	۳۳/۳۳
۱۰	کلیدواژه به زبان انگلیسی دارد	۱۵	۴۵/۴۵
-	ندارد	۳	۹/۱۰
-	ناقص	۱۵	۴۵/۴۵

گزینه «نامشخص» در شاخص نوع داوری در ۸۴/۸۴ درصد مجلات وجود داشته است، اما با توجه به منفی بودن و به عبارتی رعایت نکردن معیارهای مشخص، امتیاز منفی محسوب می‌شود.

از نظر تنوع جغرافیایی اعضای هیئت تحریریه، بیشتر مجله‌های مورد بررسی (۷۸/۷۸ درصد) اعضای هیئت تحریریه را در وبگاه خود معرفی کرده‌اند. شاخص تنوع جغرافیایی اعضای هیئت تحریریه مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان در جدول ۳ ارائه شده است.

همان‌طور که جدول ۲ می‌توان دریافت، همه ۳۳ مجله مورد بررسی (۱۰۰ درصد) شاخص درج شماره استاندارد بین‌المللی نشریات (ISSN) را رعایت کرده و این شاخص در رتبه اول رعایت معیارهای سیاست مجله اسکوپوس قرار دارد. شاخص «توزیع جغرافیایی اعضای هیئت تحریریه» با فراوانی رعایت در ۲۶ مجله (۷۸/۷۸ درصد) در رتبه دوم و شاخص «تاریخ آغاز نشر» با رعایت در ۱۹ مجله (۵۷/۵۷ درصد) در رتبه سوم قرار دارد. لازم به یادآوری است که گرچه

جدول ۳. تنوع جغرافیایی اعضای داخلی و خارجی هیئت تحریریه مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

ردیف	عنوان نشریه	تعداد کل	داخل موسسه/مرکز	اعضای داخلی درصد	خارج موسسه/مرکز	درصد	اعضای خارجی	درصد
۱	Archives of Razi Institute	۱۰	۰	۰	۵	۵۰	۵	۵۰
۲	Crop Breeding Journal	۱۴	۵	۳۵/۷۱	۷	۵۰	۲	۱۴/۲۹
۳	Iranian Journal of Fisheries Sciences	۱۸	۱	۵/۵۶	۶	۳۳/۳۳	۱۱	۶۱/۱۱
۴	آفات و بیماری‌های گیاهی	۸	۳	۳۷/۵۰	۵	۶۲/۵۰	۰	۰
۵	آفت‌کش‌ها در علوم گیاه‌پزشکی	۱۳	۵	۳۸/۴۶	۸	۶۱/۵۴	۰	۰
۶	به زراعی نهال و بذر	۱۱	۲	۱۸/۱۸	۹	۸۱/۸۲	۰	۰
۷	به نژادی نهال و بذر	۱۱	۴	۳۶/۳۶	۷	۶۳/۶۴	۰	۰
۸	پژوهش آب در کشاورزی	۸	۱	۱۲/۵۰	۷	۸۷/۵۰	۰	۰
۹	پژوهش مدیریت آموزش کشاورزی	۹	۱	۱۱/۱۱	۸	۸۸/۸۹	۰	۰
۱۰	پژوهش‌های آبخیزداری	۷	۳	۴۲/۸۶	۴	۵۷/۱۴	۰	۰
۱۱	پژوهش‌های پنبه ایران	۷	۳	۴۲/۸۶	۴	۵۷/۱۴	۰	۰
۱۲	پژوهش‌های خاک (علوم خاک و آب)	۱۰	۳	۳۰	۷	۷۰	۰	۰
۱۳	پژوهش‌های کاربردی زراعی	۱۰	۲	۲۰	۸	۸۰	۰	۰
۱۴	تحقیقات جنگل و صنوبر ایران	۱۲	۴	۳۳/۳۳	۸	۶۶/۶۷	۰	۰
۱۵	تحقیقات حمایت و حفاظت جنگل‌ها و مراتع ایران	۹	۱	۱۱/۱۱	۸	۸۸/۸۹	۰	۰
۱۶	تحقیقات دامپزشکی و فرآورده‌های بیولوژیک	۶	۰	۰	۶	۱۰۰	۰	۰
۱۷	تحقیقات ژنتیک و اصلاح گیاهان مرتعی و جنگلی ایران	۱۱	۵	۴۵/۴۵	۶	۵۴/۵۵	۰	۰
۱۸	تحقیقات سامانه‌ها و مکانیزاسیون کشاورزی	۱۱	۳	۲۷/۲۷	۸	۷۲/۷۳	۰	۰
۱۹	تحقیقات علوم چوب و کاغذ ایران	۱۰	۲	۲۰	۸	۸۰	۰	۰
۲۰	تحقیقات گیاهان دارویی و معطر ایران	۱۰	۳	۳۰	۷	۷۰	۰	۰
۲۱	تحقیقات مرتع و بیابان ایران	۱۱	۴	۳۶/۳۶	۷	۶۳/۶۴	۰	۰
۲۲	تحقیقات مهندسی سازه‌های آبیاری و زهکشی	۸	۳	۳۷/۵۰	۵	۶۲/۵۰	۰	۰
۲۳	تحقیقات مهندسی صنایع غذایی	۱۰	۳	۳۰	۷	۷۰	۰	۰
۲۴	چغندر قند	۱۱	۱	۹/۰۹	۱۰	۹۰/۹۱	۰	۰
۲۵	رستنی‌ها	۱۱	۳	۲۷/۲۷	۶	۵۴/۵۵	۲	۱۸/۱۸
۲۶	زراعت دیم ایران	۱۱	۳	۲۷/۲۷	۸	۷۲/۷۳	۰	۰
۲۷	زیست‌شناسی خاک	۱۰	۳	۳۰	۷	۷۰	۰	۰
۲۸	علوم دامی (پژوهش و سازندگی)	۱۰	۳	۳۰	۷	۷۰	۰	۰
۲۹	علوم و فناوری بذر ایران	۷	۰	۰	۷	۱۰۰	۰	۰
۳۰	گیاه‌شناسی ایران	۱۰	۲	۲۰	۴	۴۰	۴	۴۰
۳۱	مجله علمی شیلات ایران	۸	۴	۵۰	۴	۵۰	۰	۰
۳۲	مهار زیستی در گیاه‌پزشکی	۱۰	۴	۴۰	۶	۶۰	۰	۰
۳۳	مهندسی و مدیریت آبخیز	۱۰	۴	۴۰	۶	۶۰	۰	۰

تعداد ۵ عضو هیئت تحریریه از ۱۰ نفر از خارج از کشور در شرایط مناسبی قرار دارد. در نهایت مجله گیاه‌شناسی با ۴ عضو از خارج کشور از ۱۰ عضو هیئت تحریریه در جایگاه سوم قرار دارد.

در پاسخ به سؤال ۳ پژوهش در خصوص «وضعیت همخوانی مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی از نظر محتوای مجله در پایگاه استنادی اسکوپوس» چهار شاخص چکیده، همخوانی با اهداف و حوزه موضوعی، زبان مقالات (فارسی یا انگلیسی) و کیفیت تصاویر و نمودارها مورد بررسی قرار گرفتند. وضعیت هر یک از مجله‌ها بر اساس این معیار در جدول ۴ نشان داده شده است:

همه مجله‌ها (۱۰۰ درصد) نام اعضای هیئت تحریریه خود را در وبگاه‌های مربوط درج کرده‌اند. از این تعداد ۲۶ مجله (۷۸/۷۹ درصد) تنوع اعضای هیئت تحریریه در داخل کشور در آن‌ها رعایت شده است ولی در ۷ عنوان مجله (۲۱/۲۱ درصد) اصلاً رعایت نشده است. تنها ۵ عنوان (۱۵/۱۵ درصد) از مجله‌ها دارای اعضای هیئت تحریریه خارج از کشور هستند. از ۱۸ عضو هیئت تحریریه مجله Iranian Journal of Fisheries Sciences، ۱۱ نفر از خارج کشور هستند. از اعضای هیئت تحریریه داخل کشور نیز ۶ نفر خارج از موسسه و تنها یک نفر از موسسه است. از نظر تنوع اعضای هیئت تحریریه این مجله در بهترین شرایط قرار دارد. سپس مجله Archives of Razi Institute با

جدول ۴. وضعیت رعایت معیارهای محتوایی اسکوپوس در مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

چکیده	همخوانی با اهداف و حوزه موضوعی	زبان مقالات		کیفیت تصاویر و نمودارها	
		فارسی	انگلیسی	خوب	ضعیف
جمع	۳۳	۳۰	۳	۳۰	۳
درصد	۱۰۰	۹۰/۹۱	۹/۰۹	۹۰/۹۱	۹/۰۹

علمی - پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی از نظر رتبه علمی مجله در پایگاه استنادی اسکوپوس» ۶ شاخص تعداد استناد به مقالات در پایگاه استنادی اسکوپوس، تعداد استناد به مقالات در پایگاه استنادی گوگل اسکالر، اچ ایندکس مجله در پایگاه‌های استنادی گوگل اسکالر، وب او اس و اسکوپوس، استناد به مقالات مجله در ۲ سال اخیر در اسکوپوس، اعتبار علمی سردبیر (بر اساس تعداد مقالات، تعداد استناد و اچ ایندکس) بررسی شد. نتایج این بررسی در جدول ۵ نشان داده شده است.

همان‌طور که در جدول ۴ نشان داده شده است، ۳ مجله از ۳۳ مجله علمی - پژوهشی سازمان به زبان انگلیسی منتشر می‌شوند که هر سه مجله شاخص‌های محتوایی مجله را رعایت کرده‌اند. مجله گیاه‌شناسی ایران نیز به دو زبان فارسی و انگلیسی منتشر می‌شود. تقریباً همه مجله‌ها از نظر این معیار در وضعیت مناسبی قرار دارند. ۳ مجله زیست‌شناسی خاک، علوم دامی (پژوهش و سازندگی) و علوم و فناوری بذر ایران از نظر کیفیت تصاویر و نمودارهای مقالات نیازمند توجه بیشتری هستند.

در پاسخ به پرسش ۴، مبنی بر «وضعیت همخوانی مجله‌های

جدول ۵. وضعیت همخوانی مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی با معیارهای نمایه‌سازی پایگاه استنادی اسکوپوس بر اساس معیار رتبه علمی مجله

ردیف	عنوان نشریه	ندارد	ناقص	کامل	اچ ایندکس مجله			تعداد استناد به مقاله‌ها گوگل اسکالر	اعتبار علمی سردبیر (اسکوپوس)
					اسکوپوس	وب او اس	گوگل اسکالر		
۱	Archives of Razi Institute	۲۹۹	-	۱۵۳۷	۵	-	۱۷	۱۶	۳۲
۲	Crop Breeding Journal	۴۵	۴۲	-	-	-	۱۱	-	۱۱
۳	Iranian Journal of Fisheries Sciences	۵۳۰	-	۳۱۳۱	۱۴	۱۳	۲۰	۶۲	۱۷
۴	آفات و بیماری‌های گیاهی	-	۱	-	-	-	۱	-	۲۲
۵	آفت‌کش‌ها در علوم گیاه‌پزشکی	-	۱	-	-	-	۱	-	۲۹
۶	به زراعی نهال و بذر	-	۱۹۶	-	-	-	۴	-	۵
۷	به نژادی نهال و بذر	۴۳	-	۲۹۹	-	-	۶	-	۵
۸	پژوهش آب در کشاورزی	۱۴	-	۱۷	-	-	۲	-	۲
۹	پژوهش مدیریت آموزش کشاورزی	۳	-	۶	-	-	۲	-	۴
۱۰	پژوهش‌های آبخیزداری (پژوهش و سازندگی)	۳	-	۱۹۹	-	-	۵	-	۱۶
۱۱	پژوهش‌های پنبه ایران	-	✓	-	-	-	-	-	۱۳
۱۲	پژوهش‌های خاک (علوم خاک و آب)	۱۲	-	۳۴۸	-	-	۲	-	۲
۱۳	پژوهش‌های کاربردی زراعی	-	۱۳۶	-	-	-	۵	-	۴
۱۴	تحقیقات جنگل و صنوبر ایران	۱۰۴	-	۱۵۰۶	-	-	۱۳	-	۱۳
۱۵	تحقیقات حمایت و حفاظت جنگل‌ها و مراتع ایران	۲۶	-	۸۸	-	-	۵	-	۱۹
۱۶	تحقیقات دام‌پزشکی و فرآورده‌های بیولوژیک	-	✓	-	-	-	-	-	۳۲
۱۷	تحقیقات ژنتیک و اصلاح گیاهان مرتعی و جنگلی ایران	-	۳۳۸	-	-	-	۷	-	۱۱
۱۸	تحقیقات سامانه‌ها و مکانیزاسیون کشاورزی	-	✓	-	-	-	-	-	۲۵
۱۹	تحقیقات علوم چوب و کاغذ ایران	۲۵	-	۲۷۱	-	-	۵	-	۳۵
۲۰	تحقیقات گیاهان دارویی و معطر ایران	۱۷۷	-	۲۰۴۴	-	-	۱۴	-	۱۶۰
۲۱	تحقیقات مرتع و بیابان ایران	۲	-	۷	-	-	۲	-	۱۱
۲۲	تحقیقات مهندسی سازه‌های آبیاری و زهکشی	-	۱	-	-	-	۱	-	۷
۲۳	تحقیقات مهندسی صنایع غذایی	-	✓	-	-	-	-	-	۱۶
۲۴	چغندرقد	۲۴	-	۱۵۸	-	-	۵	-	۶
۲۵	رستی‌ها	۳۳۲	-	۱۰۶۱	-	-	۱۲	-	۸
۲۶	زراعت دیم ایران	۲	-	۲	-	-	۱	-	۱۵
۲۷	زیست‌شناسی خاک	-	۱۶	-	-	-	۲	-	۱۱
۲۸	علوم دامی (پژوهش و سازندگی)	-	✓	-	-	-	-	-	۲۶
۲۹	علوم و فناوری بذر ایران	-	۴	-	-	-	۲	-	۳۵
۳۰	گیاه‌شناسی ایران	۳۰	-	۱۶۳۸	-	-	۱۵	-	۴۱
۳۱	مجله علمی شیلات ایران	۱۴۵	-	۶۸۲	-	-	۸	-	۷۷
۳۲	مهار زیستی در گیاه‌پزشکی	-	۱۱	-	-	-	۲	-	۱۷
۳۳	مهندسی و مدیریت آبخیز	۴	-	۳۰	-	-	۳	-	۱۳

اسکوپوس است که بر مبنای تعداد مقالات، تعداد استناد و اچ‌ایندکس سنجیده می‌شود. بر این اساس، سردبیر مجله‌های تحقیقات گیاهان دارویی و معطر ایران با ۱۶۰ عنوان مقاله، مجله علمی شیلات ایران با ۷۷ عنوان و گیاه‌شناسی ایران با ۴۱ عنوان به ترتیب بیشترین مقاله را در پایگاه استنادی اسکوپوس داشته‌اند. بر اساس تعداد استناد به مقاله، سردبیر مجله تحقیقات گیاهان دارویی و معطر ایران با تعداد ۲۵۲۸ استناد، مجله علمی شیلات ایران با ۱۳۳۸ استناد و مجله تحقیقات علوم چوب و کاغذ ایران با ۱۰۷۷ استناد، به ترتیب بیشترین تعداد استناد به مقالات را در بین دیگر سردبیران داشته‌اند. سردبیر مجله تحقیقات گیاهان دارویی و معطر ایران با اچ‌ایندکس ۲۷، مجله تحقیقات علوم چوب و کاغذ ایران با اچ‌ایندکس ۲۱، مجله علمی شیلات ایران و گیاه‌شناسی ایران هر یک با اچ‌ایندکس ۱۶ بیشترین اچ‌ایندکس را به خود اختصاص داده‌اند.

در پاسخ به پرسش ۵، در خصوص «وضعیت همخوانی مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی از نظر نظم انتشار مجله در پایگاه استنادی اسکوپوس» مجله‌ها بر اساس شاخص‌های انتشار به موقع، تأخیر (یک شماره)، تأخیر (تا ۲ یا ۳ شماره)، تأخیر (تا ۴ شماره یا بیشتر) و تأخیر و یا توقف در روند انتشار مجله مورد بررسی قرار گرفتند. نتیجه این بررسی در نمودار ۱ نشان داده شده است.

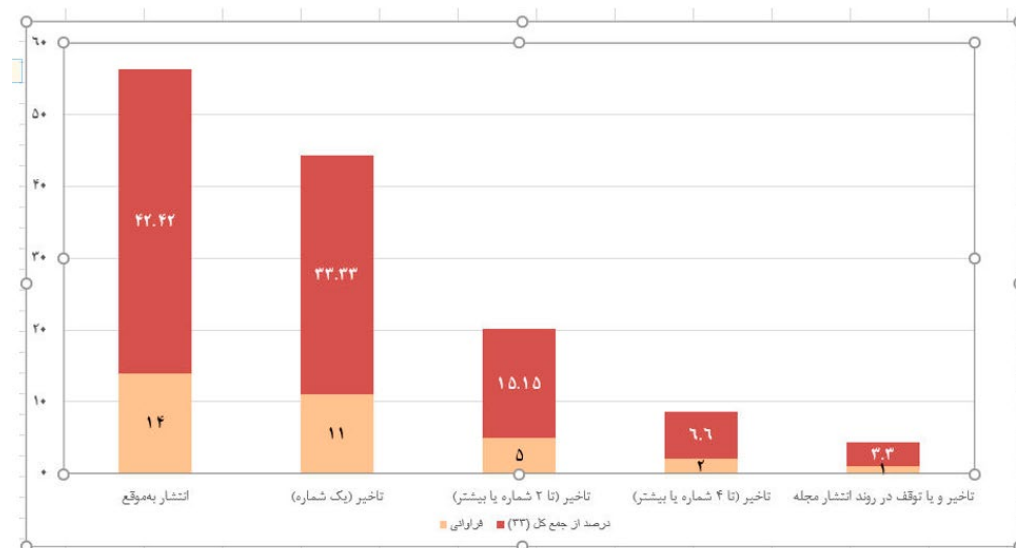
نمودار ۱ حاکی از آن است که از ۳۳ مجله علمی پژوهشی سازمان، ۱۴ عنوان (۴۲/۴۲ درصد) با انتشار به موقع، ۱۱ عنوان (۳۳/۳۳ درصد) با تأخیر انتشار یک شماره، ۵ عنوان (۱۵/۱۵ درصد) با تأخیر انتشار در ۲ و ۳ شماره، ۲ عنوان (۶/۶ درصد) با تأخیر در انتشار ۴ شماره و ۱ عنوان (۳/۳ درصد) با تأخیر و یا توقف در روند انتشار مجله روبرو بوده‌اند.

اطلاعات مندرج در جدول ۵، گویای آن است که مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان از نظر رتبه علمی در پایگاه اسکوپوس در وضعیت مناسبی قرار ندارند. مجله Iranian Journal of Fisheries Sciences با ۵۳۰ استناد بیشترین استناد را در پایگاه اسکوپوس داشته است. پس از آن مجله رستنی‌ها با ۳۳۲ استناد در رتبه دوم و مجله Archives of Razi Institute با ۲۹۹ استناد در جایگاه سوم قرار دارند. ۱۴ عنوان مجله (۴۲/۴۲ درصد) در پایگاه اسکوپوس استناد نداشتند. در پایگاه استنادی گوگل اسکالر نیز مجله Iranian Journal of Sciences با ۳۱۳۱ استناد بیشترین استناد را در این پایگاه داشته است. پس از آن مجله تحقیقات گیاهان دارویی و معطر ایران با ۲۰۴۴ بار استناد و مجله گیاه‌شناسی ایران با ۱۶۳۸ استناد به ترتیب در جایگاه دوم و سوم قرار دارند. ۵ عنوان مجله اصلاً در پایگاه استنادی گوگل اسکالر استنادی نداشتند یعنی این مجله‌ها در این پایگاه قابل رؤیت نیستند.

از آنجا که مجله‌های Iranian Journal of Fisheries Sciences و Archives of Razi Institute در پایگاه استنادی اسکوپوس نمایه می‌شوند در این پایگاه دارای اچ‌ایندکس هستند. اچ‌ایندکس مجله Iranian Journal of Fisheries Sciences ۱۴ و اچ‌ایندکس مجله Archives of Razi Institute ۵ بوده است.

همچنین بیشترین استناد به مقاله‌های این دو مجله در اسکوپوس در دو سال اخیر بوده است. از ۳۳ مجله علمی پژوهشی سازمان، مجله Iranian Journal of Fisheries Sciences در پایگاه استنادی وب‌او‌اس با اچ‌ایندکس ۱۳ نمایه می‌شود. مجله Iranian Journal of Fisheries Sciences با اچ‌ایندکس ۲۰، مجله Archives of Razi Institute با اچ‌ایندکس ۱۷ و مجله گیاه‌شناسی ایران با اچ‌ایندکس ۱۵ بالاترین اچ‌ایندکس را در بین دیگر مجله‌ها در پایگاه استنادی گوگل اسکالر داشته‌اند.

یکی دیگر از معیارهای ارزیابی مجله‌ها بر اساس معیار رتبه علمی مجله، اعتبار علمی سردبیر مجله‌ها در پایگاه استنادی

نمودار ۱. وضعیت انتشار مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

اصلی وبگاه، وبگاه به زبان انگلیسی، دسترسی رایگان به متن کامل مقاله‌ها، آدرس الکترونیکی وبگاه، DOI و نمایه شدن در پایگاه‌های کتاب‌شناختی مهم مورد بررسی قرار گرفتند. نتیجه بررسی در جدول ۷، نشان داده شده است.

در پاسخ به پرسش ۶، درباره «وضعیت همخوانی مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی از نظر دسترسی برخط مجله در پایگاه استنادی اسکوپوس» مجله‌ها بر اساس شاخص‌های دسترسی به آرشیو مجله، کیفیت صفحه

جدول ۷. وضعیت کلی دسترسی برخط به مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

نمایه شدن در پایگاه‌های کتاب‌شناختی مهم	عناوین	فراوانی	درصد از جمع کل (۳۳)	
	نمایه در Agricola	۳۰	۹۰/۹۱	
	نمایه در CABI	۱۱	۳۳/۳۳	
	نمایه در Agris	۳۰	۹۰/۹۱	
	نمایه در Scopus	۲	۶/۰۶	
	نمایه در WOS	۱	۳/۰۳	
	نمایه در Google scholar	۲۸	۸۴/۸۵	
	نمایه در SID	۱۸	۵۴/۵۵	
	نمایه در ISC	۳۲	۹۶/۹۷	
	DOI		۲۳	۶۹/۷۰
		آدرس الکترونیکی وبگاه	۳۲	۹۶/۹۷
دسترسی رایگان به متن کامل مقاله‌ها		۳۳	۱۰۰	
وبگاه به زبان انگلیسی		۳۰	۹۰/۹۱	
	کیفیت صفحه اصلی وبگاه	۳۲	۹۶/۹۷	
	دسترسی به آرشیو مجله	۱۶	۴۸/۴۸	

بر خوردار هستند. در ۳ شاخص (وجود تنوع جغرافیایی در بین اعضای هیئت تحریریه، اختصاص شماره DOI به مقالات و استناد به مقاله‌های مجله در اسکوپوس) از ۲۱ شاخص، بیش از ۵۰ درصد از مجله‌ها، از وضعیت خوبی برخوردار بوده‌اند اما در ۹ شاخص (خط‌مشی مدون، ذکر پیروی از اصول و خط‌مشی‌های اخلاق در نشر، ذکر معیار فرایند داوری، زبان مقاله به انگلیسی، چکیده مقالات به زبان انگلیسی، کلیدواژه‌های مقالات به زبان انگلیسی، فهرست منابع مقالات به زبان انگلیسی، انتشار به موقع، دسترسی به آرشیو مجله) از ۲۱ شاخص اکثر نشریات در وضعیت نامناسبی قرار دارند. نتیجه این پژوهش در مواردی مانند چکیده مقالات به زبان انگلیسی، کلیدواژه‌های مقالات به زبان انگلیسی و فهرست منابع مقالات به زبان انگلیسی، برخلاف نتایج پژوهش شاهدهاگی و دیگران (۱۳۹۶) است و مجله‌های سازمان از وضعیت مناسبی برخوردار نیستند.

از نظر معیار سیاست مجله یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که در ۵۷/۵۷ درصد از مجله‌ها تاریخ آغاز نشر مجله ذکر نشده است. در ۹۷ درصد از مجله‌های سازمان توزیع جغرافیایی نویسندگان وجود دارد. توزیع جغرافیایی اعضای هیئت تحریریه در ۷۸/۷۸ درصد از مجله‌ها رعایت شده است اما در اعضای خارج از کشور تنها ۱۵/۱۵ درصد از مجله‌ها دارای اعضای هیئت تحریریه خارج از کشور هستند. همچنین تنها در ۶/۰۶ درصد از نشریات تنوع نویسندگان بین‌المللی وجود دارد که نشانگر این است که مجله‌ها در جذب پژوهشگران دیگر ملیت‌ها چندان موفق نبوده‌اند. این نتیجه با نتایج پژوهش شاهدهاگی و همکاران (۱۳۹۶)، صدقی و غفاری هشجین (۱۳۹۵) هم‌سو بوده است.

مجله Archives of Razi Institute نسبت به دیگر مجله‌ها در وضعیت مناسبی قرار دارد و تنها در بحث ذکر کلیدواژه‌ها به انگلیسی در برخی از مقاله‌ها دارای نقص است. عمده مشکلات مجله‌ها در این معیار به ترتیب در شاخص‌های اعضای هیئت تحریریه خارج از کشور، اعمال و اجرای فرایند داوری تخصصی، خط‌مشی اخلاق در نشر، فهرست منابع و چکیده مقالات به

بر اساس اطلاعات مندرج در جدول ۷، از تعداد ۳۳ عنوان مجله علمی - پژوهشی سازمان، ۳۲ عنوان (۹۶/۹۷ درصد) در پایگاه ISC نمایه شده‌اند که بیشترین فراوانی نمایه شدن مجله‌ها در پایگاه‌های استنادی را به خود اختصاص داده و در رتبه اول قرار گرفته است. ۳۰ عنوان (۹۰/۹۱ درصد) از مجلات به طور مشترک در پایگاه‌های اطلاعاتی Agricola و Agris نمایه شده‌اند که از نظر نمایه شدن در پایگاه‌های استنادی رتبه دوم را کسب کرده‌اند. پایگاه استنادی گوگل اسکالر با فراوانی ۲۸ مجله (۸۴/۸۵ درصد) در رتبه سوم قرار گرفته است.

شماره DOI مقاله در ۲۳ عنوان مجله (۶۹/۷۰ درصد) درج شده است. آدرس الکترونیکی وبگاه در ۳۲ عنوان مجله (۹۶/۹۷ درصد) درج شده است. امکان دسترسی رایگان به متن کامل مقاله‌های همه مجله‌ها (۱۰۰ درصد) وجود دارد. ۳۰ عنوان از مجله‌ها (۹۰/۹۱ درصد) دارای وبگاه به زبان انگلیسی نیز هستند. ۳۲ عنوان از مجله‌ها (۹۶/۹۷ درصد) صفحه اصلی وبگاه آن‌ها از کیفیت مناسبی برخوردار است. دسترسی به آرشیو ۱۶ مجله (۴۸/۴۸ درصد) امکان‌پذیر است.

گرچه مجله Archives of Razi Institute در فهرست مجله‌های تحت پوشش ISI قرار دارد اما در ۲ پایگاه CABI و WOS نمایه نمی‌شود. مجله Iranian Journal of Fisheries Sciences در دو پایگاه اطلاعاتی Agricola و Agris نمایه نمی‌شود اما در بیشتر پایگاه‌ها نمایه شده و از نظر دیگر شاخص‌ها نیز در وضعیت مناسبی قرار دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

از ۲۱ شاخص کلی پیشنهادی پایگاه اسکوپوس، در ۹ شاخص (وجود تنوع جغرافیایی در بین نویسندگان مقالات، عنوان مقالات به زبان انگلیسی، درج شماره استاندارد بین‌المللی، همخوانی با اهداف و حوزه موضوعی، کیفیت تصاویر و نمودارها، وبگاه به زبان انگلیسی، آدرس الکترونیکی وبگاه، دسترسی رایگان به متن کامل مقاله‌ها، کیفیت صفحه اصلی وبگاه) بیش از ۹۰ درصد از مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان از وضعیت مطلوب و مناسبی

مجله با پژوهش صلح جو و نوروژی (۱۳۹۶) همسو بوده است. در پژوهش شاهبداغی و همکاران (۱۳۹۶) ۲۵ درصد مجله‌ها و در پژوهش صدقی و غفاری هشجین (۱۳۹۵) ۳۰ درصد از مجله‌ها دارای انتشار منظم نیستند. برخی دلایل تعویق یا عدم پذیرش مجله‌ها در نمایه‌های بین‌المللی ممکن است جزئی، فنی و به راحتی قابل تصحیح باشند که توصیه می‌شود تا مجله اشکال خود را بهبود ببخشد (روی^۱، ۲۰۱۵)، نقل در صلح جو و نوروژی، (۱۳۹۶). اما اگر عدم پذیرش به دلایل مهم و راهبردی از جمله نگرانی درباره ادامه فعالیت مجله و پیشینه نامنظم انتشاراتی مجله باشد، مسئولان مجله باید به طور جدی برای بهبود کیفیت مجله برنامه‌ریزی کنند و با ارائه دلایل منطقی، درخواست تجدیدنظر بدهند.

از نظر معیار دسترسی برخط به مجله، از تعداد ۳۳ عنوان مجله علمی - پژوهشی سازمان، ۳۰ عنوان (۹۰/۹۱ درصد) در پایگاه اطلاعاتی Agricola، ۱۱ عنوان (۳۳/۳۳ درصد) در پایگاه اطلاعاتی CABI، ۳۰ عنوان (۹۰/۹۱ درصد) در پایگاه اطلاعاتی Agris، ۲ عنوان (۶/۰۶ درصد) در پایگاه استنادی Scopus، ۱ عنوان (۳/۰۳ درصد) در پایگاه استنادی WOS، ۲۸ عنوان (۸۴/۸۵ درصد) در Google Scholar، ۱۸ عنوان (۵۴/۵۵ درصد) در پایگاه اطلاعاتی SID و ۳۲ عنوان (۹۶/۹۷ درصد) در پایگاه اطلاعاتی ISC نمایه شده‌اند.

درج شماره DOI مقاله در ۲۳ عنوان مجله (۶۹/۷۰ درصد) درج شده است. آدرس الکترونیکی وبگاه نیز در ۳۲ عنوان مجله (۹۶/۹۷ درصد) درج شده است. امکان دسترسی رایگان به متن کامل مقاله‌های همه مجله‌ها (۱۰۰ درصد) وجود دارد. ۳۰ عنوان از مجله‌ها (۹۰/۹۱ درصد) دارای وبگاه به زبان انگلیسی نیز هستند. صفحه اصلی وبگاه ۳۲ عنوان از مجله‌ها (۹۶/۹۷ درصد) با کیفیت است. دسترسی به آرشیو ۱۶ مجله (۴۸/۴۸ درصد) امکان‌پذیر است. به طور کلی وضعیت مجله‌ها در این معیار از وضعیت نسبتاً

زبان انگلیسی، خط‌مشی مدون، تاریخ آغاز نشر مجله و توزیع جغرافیایی اعضای هیئت تحریریه است.

از نظر همخوانی مقاله‌ها با محتوای مجله، همه مجله‌ها دارای چکیده هستند و از نظر همخوانی با اهداف و حوزه مجله در وضعیت مطلوبی قرار دارند. ۹۰/۹۱ درصد مجله‌ها به زبان انگلیسی و ۹/۰۹ درصد به زبان انگلیسی هستند. ۹۰/۹۱ درصد مجله‌ها نیز از نظر کیفیت تصاویر و نمودارها در وضعیت مطلوبی قرار دارند. به طور کلی وضعیت مجله‌های مورد بررسی از نظر این معیار در وضعیت مناسبی قرار دارد.

از نظر همخوانی مجله‌ها به معیار رتبه علمی مجله‌ها، یافته‌ها حاکی از آن است که در این معیار نشریات مورد بررسی از وضعیت مناسبی برخوردار نیستند. در شاخص تعداد استناد به مقالات مجله‌ها در پایگاه اسکوپوس، مجله Iranian Journal of Fisheries Sciences با ۵۳۰ استناد در رتبه اول و پس از آن مجله رستنی‌ها با ۳۳۲ استناد در رتبه دوم و Iranian Journal of Fisheries Sciences Archives of Razi با ۲۹۹ استناد در جایگاه سوم قرار دارند. ۱۴ عنوان مجله (۴۲/۴۲ درصد) در پایگاه اسکوپوس استناد نداشتند. در شاخص اچ ایندکس سردبیران مجله‌ها، این شاخص از ۲ تا ۲۷ در نوسان است. به طبع هرچه میزان این شاخص بالاتر باشد از نظر اسکوپوس سردبیر مجله در جایگاه علمی بالاتری قرار دارد.

یکی از مهم‌ترین معیارها برای نمایه شدن در پایگاه‌های استنادی نظم در انتشار مجله است. از ۳۳ مجله علمی پژوهشی سازمان، ۱۴ عنوان (۴۲/۴۲ درصد) دارای انتشار به موقع، ۱۱ عنوان (۳۳/۳۳ درصد) با تأخیر انتشار یک شماره، ۵ عنوان (۱۵/۱۵ درصد) با تأخیر انتشار در ۲ و ۳ شماره، ۲ عنوان (۶/۶ درصد) دارای تأخیر در انتشار ۴ شماره و ۱ عنوان (۳/۳ درصد) با تأخیر و یا توقف در روند انتشار مجله روبرو بوده است. پژوهش حاضر نشان داد تنها ۴۲/۴۲ درصد از مجله‌ها معیار مهم انتشار به موقع را رعایت کرده‌اند اما بیش از نیمی از مجله‌ها نظم در انتشار را رعایت نکردند. می‌توان گفت نتایج این پژوهش از نظر معیارهای اولیه از جمله رعایت نکردن نظم و به هنگام بودن انتشار منظم

پیشنادهای پژوهش

در این بخش پیشنهادها و راهکارهایی برای رفع مشکلات مربوط به نمایه‌سازی مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی در پایگاه استنادی اسکوپوس ارائه می‌شود:

● اگر سردبیران و متولیان امور چاپ و نشر مجله‌ها بخواهند مجله خود را در پایگاه استنادی اسکوپوس نمایه کنند، باید همه معیارهای مورد انتظار را به درستی رعایت نمایند تا شانس پذیرش و نمایه‌سازی مجله‌های خود را افزایش دهند. لذا، پیشنهاد می‌شود در سامانه ارزیابی نشریات علمی کشاورزی علاوه بر شاخص‌های ارزیابی فعلی، شاخص‌هایی نظیر پیروی از اصول بین‌المللی ویراستاری، تنوع بین‌المللی هیئت تحریریه و تنوع بین‌المللی نویسندگان مورد توجه قرار گیرد؛

● برای بهبود خط‌مشی مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، ضروری است تا در صفحه معرفی وبگاه آن‌ها، جدول اطلاعات کلی مجله شامل عنوان، شماره استاندارد بین‌المللی، محل انتشار، موسسه یا مرکز مسئول، سال آغاز انتشار، آدرس وبگاه مجله و اطلاعات تماس با سردبیر و مسئول مجله ارائه شود؛

● طبق نتایج این پژوهش، از آنجا که خلأ جنبه‌های اخلاقی و حقوقی در برخی از مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی وجود دارد، لذا بهتر است بیانیه اخلاقی نشر بر مبنای دستورالعمل‌ها و پیشنهادها کمیته اخلاق نشر نوشته شود. سردبیران مجله‌ها می‌توانند به صورت رایگان در این کمیته‌ها عضو شوند و میزان اعتبار مجله خود را افزایش دهند. همچنین بیان چگونگی برخورد با سوء رفتارهای نویسندگان، داوران و ویراستاران مجله به صورت عمومی در وبگاه مجله از نکات قابل توجه بهبود معیار اصول اخلاقی انتشار است؛

● اخذ و درج شناسه دیجیتال شیء (DOI) برای بهبود اعتبار مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی و افزایش استناددهی به آن‌ها اهمیت دارد.

مناسبی برخوردارند و با نتایج صدقی و غفاری هشجین (۱۳۹۵) همسو است.

به‌طور کلی، نتایج به‌دست آمده در این پژوهش ارتباط مستقیمی با نتایج پژوهش «دمرچی‌لو» (۱۳۹۵)، آزاده و همکاران (۱۳۹۶)، صدقی و غفاری هشجین (۱۳۹۵)، صلح‌جو و نوروزی (۱۳۹۶) در زمینه وضعیت نامطلوب مجله‌های علمی - پژوهشی کشور از نظر کمی و کیفی بر اساس استانداردهای پایگاه‌های اطلاعاتی بین‌المللی دارد. همچنین پژوهش باقریان و خالقی (۱۳۹۵) نیز گواهی این مدعاست که مجله‌های کشور باید شاخص‌های پایگاه‌های اطلاعاتی بین‌المللی به‌خصوص استانداردهای اولیه را در وبگاه خود برای نمایه شدن در این پایگاه‌های استنادی بین‌المللی رعایت کنند.

نتایج این پژوهش می‌تواند چارچوب مقدماتی مناسبی برای رعایت معیارهای نمایه‌سازی در پایگاه‌های استنادی بین‌المللی اسکوپوس فراهم آورد. از آنجا که مجله‌های علمی پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی در سامانه مدیریت نشریات علمی کشاورزی مدیریت می‌شوند، برای بهبود کیفیت آن‌ها می‌توان سیاست‌های سامانه را در راستای همگامی با استانداردها و معیارهای پایگاه‌های نمایه‌سازی بین‌المللی ارتقاء بخشید. باید در این سامانه سیاست‌های روند داوری و انتشار مقاله‌ها، خط‌مشی‌های کلی و اخلاق نشر را بر اساس استانداردهای بین‌المللی تنظیم کنند. خدماتی چون پیگیری و به‌روزرسانی شمارگان مجله‌ها، ایجاد پایگاه اطلاعاتی نویسندگان و داوران هر مجله، ارائه نرم‌افزارهای مناسب برای بررسی سرقت ادبی، اخذ شناساگر شیء دیجیتال به نام موسسه، مدیریت انتشار مقاله‌ها در شبکه‌های اجتماعی و دوره‌های آموزشی برای مسئولان ارائه دهند، به‌طوری که همه مجله‌ها ملزم به پیروی از این قوانین باشند تا بستری مناسب برای ارتقای کیفیت مجله‌های علمی پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی فراهم شود.

این شناسه بین‌المللی برای ایجاد یک پیوند ثابت به صفحه‌های اینترنتی مقاله‌هاست. این شناسه امکان خطاهای استناددهی را کاهش می‌دهد و به محاسبه واقعی ضریب تأثیر مجله‌ها کمک خواهد کرد. سردبیران مجله‌ها می‌توانند این شماره‌ها را از مدیر سامانه مدیریت نشریات علمی سازمان دریافت و در مقالات خود درج نمایند؛

● از دیگر روش‌های افزایش استناد به یک مجله، تهیه فهرست رایانامه و اطلاعات تماس نویسندگان مقاله‌ها و ارسال هر شماره منتشر شده برای آن‌هاست تا میزان رؤیت‌پذیری مجله افزایش یابد؛

● حضور مجله در شبکه‌های اجتماعی چون آکادمیا^۱، ریسرچ‌گیت^۲، لینکدین^۳ و ارتباط با مخاطبان بالقوه در بهبود موقعیت مجله و تأثیر استنادی و پژوهشی آن اهمیت زیادی دارد؛ ● برای افزایش حضور و رؤیت‌پذیری مقاله‌های مجله‌ها در نتایج موتورهای جستجو، ثبت وبگاه مجله در راهنمای بین‌المللی مجله‌ها بسیار مهم است. دواج^۴ یا راهنمای مجله‌های دسترسی آزاد، همه مجله‌های علمی و پژوهشی که از نظام کنترل کیفیت برای تضمین محتوا استفاده می‌کنند را زیر پوشش قرار می‌دهد؛

● وبگاه مجله‌های علمی - پژوهشی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی باید به گونه‌ای طراحی شود که به موتورهای جستجوی تخصصی مانند گوگل اسکالر و مایکروسافت آکادمیک، امکان خواندن اطلاعات کتاب‌شناختی مقاله‌ها و ارجاعات بین مقاله‌ها را بدهد که این امر مستلزم پیکره‌بندی مناسب ابربرچسب‌های عنوان، نویسنده، تاریخ نشر و منابع است؛

● با توجه به اینکه در همه مدت فعالیت، مجله باید بر کیفیت علمی مقالات و کیفیت فنی نشر مجله‌ها بر اساس استانداردهای بین‌المللی تأکید و توجه داشته باشد، پذیرش درخواست نمایه‌سازی مجله در یک پایگاه استنادی به معنی تداوم حضور مجله در آن پایگاه داده نخواهد بود بلکه امکان بررسی مجدد مجله و یا بررسی دوره‌ای و حتی خروج آن از پایگاه داده وجود

خواهد داشت؛

● برای اطلاع‌رسانی نتایج پژوهش انجام شده به سردبیران مجلات علمی - پژوهشی سازمان، برگزاری کارگاه آموزشی برای رفع نواقص و ایرادات مجله پیشنهاد می‌شود.

فهرست منابع

۱- آزاده، فریدون، قاضی میرسعید، سید جواد، قریب، میترا و نبی‌اللهی، عبدالاحد (۱۳۹۶). بررسی وضعیت نمایه‌شدن مجله‌ها لاتین مصوب علوم پزشکی کشور در نمایه‌نامه‌های معتبر جهانی. مجله دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران (پیاورد سلامت). ۱۱(۱)، ۵۷-۶۷.

۲- باقریان، نجمه، و خالقی، نرگس (۱۳۹۵). حضور شاخص‌های نمایه‌سازی موردنظر پایگاه‌های اطلاعاتی و استنادی بین‌المللی در وبگاه نشریات انگلیسی حوزه علوم پزشکی ایران. در مجموعه مقالات همایش نشریات علمی کشور (ص ص. ۵۲۱-۵۳۸)، تهران: نشر کتابدار.

۳- جلال‌زاده، سارا (۱۳۹۲). معیارهای انتخاب مجله‌ها و مزایای نمایه‌سازی در ایمپیس و اسکوپوس. تصویر سلامت. ۴(۳)، ۵۰-۵۷.

۴- دمرچی‌لو، منصوره (۱۳۹۵). بررسی وضعیت نشریات علمی - پژوهشی مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی در پایگاه‌های استنادی Scopus و Web of Science. در مجموعه مقالات همایش نشریات علمی کشور (ص ص. ۴۱۵-۴۲۸). تهران: نشر کتابدار.

۵- ستوده، هاجر، رزمجو، فاطمه، و زارع، لیلا (۱۳۸۸). ارزیابی چگونگی معرفی مجله‌های علمی پژوهشی ایران در اینترنت بر اساس استانداردهای بین‌المللی: با تأکید بر ویژگی‌های مؤثر بر نمایه‌سازی مجله‌های علمی. کتابداری و اطلاع‌رسانی. ۱۲(۴)، ۲۰۵-۲۲۸.

۶- شاهی‌دغی، اعظم، فرهادی، آرزو، شکفته، مریم، و کرمی، منوچهر (۱۳۹۵). بررسی همخوانی الزامات ساختاری مجله‌ها علوم پزشکی ایران با معیارهای مورد انتظار PubMed Central. اطلاع‌رسانی پزشکی نوین. ۲(۱)، ۷۴-۷۰.

۷- شاهی‌دغی اعظم، فرهادی آرزو، شکفته مریم، کرمی منوچهر (۱۳۹۶). میزان همخوانی الزامات ساختاری مجله‌ها علوم پزشکی کشور ایران با

1. Academia

2. Researchgate

3. Linkedin

4. DOAJ (Directory of Open Access Journals)

- 13-Peña, E.P., Valero, M.V. & Sicilia, J.G. (2004). Comparative study of journal selection criteria used by Medline and Embase, and their application to Spanish biomedical journals. In: *9th European Conference of Medical and Health Libraries. Santander (Spain)*.
- 14-Ren, S. & Rousseau, R. (2004). The role of China's English-language scientific journals in scientific communication. *Learned Publishing*, 17(2), 99-104.
- 15-Rew, D. (2015). *An Introduction to the Scopus Content Selection and Advisory Board (CSAB)*. April 20, 2016. Retrieved from https://www.elsevier.com/_data/assets/pdf_file/0004/95116/general_introduction_csab.
- 16-Taskin, Z., Doğan, G., Akça, S., Şencan, I. & Akbulut, M. (2015). Does Scopus put its own journal selection criteria into practice? In Salah, A.A., Y. Tonta, A.A. Akdag, Salah, C. Sugimoto, U. Al (Eds.), *Proceedings of ISSI 2015 İstanbul*. Paper presented at *The International Society of Scientometrics and Informetrics Conference*, İstanbul, Turkey, 29 June to 3 July (pp. 1198-1199). Turkey: Bogaziçi University Printhouse.
- 17-Wang, S.H., Wang, H.J. & Weldon, P.R. (2007). Bibliometrics analysis of English-language academic journals of China and their internationalization. *Scientometrics*, 73(3), 31-43.
- معیارهای نمایه‌سازی اسکوپوس. *مجله دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران (پیاورد سلامت)*. ۱۱(۲)، ۱۷۳-۱۸۰.
- ۸- صدقی، شهرام، و غفاری هاشجین، سمیه (۱۳۹۵). ارزیابی مطابقت مجله‌ها انگلیسی‌زبان علوم پزشکی ایرانی با معیارهای عینی پذیرش مجله‌ها در پایگاه اطلاعاتی Scopus. *مدیریت اطلاعات سلامت*. ۱۳ (۶).
- ۹- صلح‌جو، نیلوفر، و نوروزی، علیرضا (۱۳۹۶). نیمرخ مجله‌های انگلیسی‌زبان دانشگاه تهران بر اساس معیارهای نمایه‌سازی پایگاه‌های استنادی بین‌المللی. *کتابداری و اطلاع‌رسانی*. ۱۹(۲)، ۴۴-۷۸.
- ۱۰- نوروزی، علیرضا، و عبدخدا، هیوا (۱۳۹۰). نمایه‌سازی مجله‌های ایرانی توسط پایگاه‌های اطلاعاتی خارجی: راه‌کارهایی برای بهبود آن. *مدیریت اطلاعات سلامت*. ۸(۴). ۵۵۴-۵۶۵.
- 11-Duncombe, D. (2015). How to add local journals to international databases. *The 2nd Asian Science Editors Conference & Workshop*. August, 2015. Hanoi, Vietnam.
- 12-Meeſter, W. (2016). *Why Scopus content is relevant to you* [Webinar]. In Scopus webinar series. April 20, 2016. Retrieved from https://files.sciverse.com/email/scopus/022016/Why_Scopus_content_is_relevant_to_you_Webinar_Feb18_slides.pdf.

Agricultural Research, Education and Extension Organization (AREEO) journals and their Adaptation with the Scopus Indexing Criteria

Tayebeh Shahmirzadi

Assistant Professor of Agricultural Scientific Information and Documentation Center. Agricultural Research, Education and Extension Organization (AREEO), Tehran, Iran

Abstract

Purpose: The purpose of this research is to determine the degree of adaptation of scientific researches of the Agricultural Research, Education and Extension Organization by indexes of Scopus Citation Database. Therefore, the selection process was scrutinized at the Scopus Citation Base and the journals were validated based on the criteria to identify the weaknesses of the scientific research journal of the Agricultural Research, Education and Extension Organization for indexing at this site.

Methodology: The type of research is applied and its method is survey and magazines have been evaluated by descriptive approach. In this research, citation analysis method and direct observation method with checking tool were used to evaluate the scientific and research journals of the Agricultural Research, Education and Extension Organization.

Findings: The main criteria for standardizing magazines for indexing in Scopus citation databases were based on five main criteria (journal policy, content, scientific rank, order and online access). Major forms of journals include the absence of a codified policy, the ethics of publishing, the geographical diversity among editorial staff, the arbitration process, and the type of alignment, the timing of publication, the abstract, and the list of resources and the keyword in English, the number of citations to articles. Among their strengths is the English website, free access to full text of articles, the existence of a standard international number, consistent with the goals and subject area.

Results: In general, Agricultural Research, Education and Extension Organization have not been in a favorable position in terms of compliance with the Scopus database indexing criteria. By identifying the strengths and weaknesses of the journals, there are solutions for editors and authorities to find their level of publication to the standards of the Scopus citation database and to be able to be present internationally.

Keywords: Agricultural Research, Education, and Extension Organisation (AREEO); Agricultural Research Centers; Scientific productions; Research Papers; Scientometrics; Researchers